

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vsako leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira, Naročnina za naslednje leto „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilniški račun št. 841-652. TELEFON šte. 1187.

Izbaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avd. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Št. Petru, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm): za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašne denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI.

Nagodbena pogajanja.

DUNAJ 26. Ministerski predsednik baron Beck je sinoči odpotoval v Budimpešto, kamor sta se že popoldne podala finančni minister dr. Korytowski in sekcijski načelnik dr. Lieghart.

BUDIMPEŠTA 26. (Ogr. biro) Ob 9. in pol uri predp. ljudne se je v ministerskem predsedstvu vršila konferenca glede nagodbenih vprašanj, katere sta se udeležila oba ministerska predsednika, avstrijski finančni minister Korytowski, državni tajnik Popovica, sekcijski načelnik dr. Sieghart in Bernatzky ter ministerski svetnik Wimmer. Konferenca je bila ob 1. in pol uri prekinjena ter se bo po kratkem pregledku nadaljevala popoldne. Avstrijski ministri in njih spremljevalci se še danes vrnejo na Dunaj.

BUDIMPEŠTA 26. (Ogr. biro) poroča o današnjih nagodbenih konferencah: Pogajanja so trajala od 9. in pol zjutraj s kratkim opoldanskim prestankom do 6. ure zvečer. Posvetovanje se je vršilo o onem delu besedila pogodbenega načrta, ki ni bil še popolnoma rešen, a tudi danes ni prišlo še do popolnega sporazuma. Ostale so cdprte še nekatere točke, ki so v zvezi z onimi vprašanji, ki so še predmetom posebnih komisij-skih pogajanj. Bilo je govora tudi o še vseh finančnih vprašanjih, glede katerih je prišlo tudi do zblizanja, dočim se bo o nerešenih vprašanjih razpravljalo početkom septembra, ko se zopet sestanejo obe vladi.

BUDIMPEŠTA 26. (Ogr. biro) Ministerski predsednik Beck in finančni minister Korytowski ter avstrijski strokovni poročevalci so odpotovali na Dunaj zvečer ob 7. uri.

Hrvatsko-madžarski spor.

BUDIMPEŠTA 26. Listi so priobčili vest, da je trgovinska zbornica zagrebška sklenila bojkotirati madjarsko blago. Sedaj javljajo, da je ogrsko ministerstvo za trgovino pozvalo trgovsko zbornico v Zagrebu, naj izjavi, ako je ta vest resnična. V pritrjevalnem slučaju, naj mu takoj pošlje prepis zapisnika dotične seje. Kakor se zagotavlja, hoče ministerstvo uporabiti proti temu sklepu represalije.

Trgovinski provizorij med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

BELIGRAD 26. Na merodajnem mestu javljajo, da je srbska vlada zato pristala na sklep provizorija, da čim prej uredi trgovinske odnose z Avstro-Ogrsko. Ker je možno za sklep pogodbe vzeti kakor podlago le največjo ugodnost, a bi Srbija pri tem ne dobila za srbski izvoz nikake odškodnine, za to je vlada predlagala, naj se da Srbiji koncesije, ki bi bile enakopravne onim, ki jih dobi Avstro-Ogrska na podlagi največje ugodnosti. Z ozirom na okolnost, da se po avtonomnem carinskem tarifu Avstro-Ogrske zamore poglavito uvažati v Avstro-Ogrsko le živino, zato je naravno, da se srbske zahteve omeji na uvoz živine in na odpravo prepovedi za prevoz srbske zaklane živine in perutnine preko Avstro-Ogrske.

Iz Črnogore.

CETINJE 26. Nedavno temu so bili v Belemgradu objavljeni proglaš, ki so nosili podpis: „Črnogorska mladina“ in so pozivali na revolucijo. Ti proglaš so bili tajno poslani v okraj Drobniak (I). Policijskega uradnika, ki je bil odposlan, da poizve za razširjevalce teh proglaš, je v njegovi pisarni obkolilo 200 kmetov, ki so bili zato

načuvani od poslanca in svečenika Tomića. S tem so hoteli preprečiti preiskavo. Pozvano je bilo vojaštvo da napravi red. Vojaki pa niso hoteli poslušati svojih predstojnikov. Vojaske sodišče je obsodilo voditelje na večletno ječo, vojaki so bili tudi kaznovani.

Iz Pekinga v Pariz.

VJASNKI (gub. Vladimir) 26. (Petr. brz. ag.) Princ Borghese se je danes popoldne na avtomobilu peljal od mimo.

Ministerski predsednik Clemenceau

PARIZ 26. Ministerski predsednik Clemenceau namerava odpotovati v Marijine variane 31. t. m.

Korejsko-japonska pogodba.

PARIZ 26. „Agencija Havas“ poroča iz Seula: Nova korejsko-japonska pogodba je bila istočasno razglašena v Seulu in v Tokiju.

General Michal.

PARIZ 26. General Michal, člen senata višega vojnega sodišča je podal ostavko. Michal je prvi sodnik generala Hagrona in meni sedaj, da ne more po njegovem odstopu izvrševati nadalje svoje službe.

Izdajatelj lista obsojen.

PARIZ 26. Porotno sodišče v Lyonu je obsodilo na 3 mesečno ječo izdajatelja socialističnega lista „Le Seneur“, ki je bil vsled nekega članka o puntarjih 17. pešpolka obtožen radi ščuvanja na ubojstvo in nepokorščino.

Odhod ameriške eskadre.

BREST 26. Amerikanska križarja „Tennessee“ in „Washington“ sta odšla v New York; ko sta plula mimo japonskih vojnih ladij, je ameriška godba svirala japonsko himno. Japonski trompetarji so pozdravili ameriško zastavo.

Princesinja Valeška.

LONDON 26. Princesinja Valeška se je predpoldne podala v Draždane.

Grški kralj na Franceskem.

ATENE 26. Kralj Jurij se je na jahti „Amfitriti“ odpeljal v Genovo, od koder se poda v Aix-les-Bains.

Dogodki v Koreji.

SEUL 26. (Reuterjev biro) Izdano je povelje za hitrejši transport 400 mornarjev iz Čemulpa. Vendar se jih ne pozove, ako ne bo velika sila. V petek prične prihajati v Fuzan 4000 mož iz Diu-dji-tsu, ker je markiz Ito dovolil, da se odpošlje japonske čete v Seul, da se reši preteče vprašanje razoroženja korejske armade in da se loči bivšega cesarja od njegovih čet in svetovalcev. Korejsko ministerstvo je pripravljeno izpolniti te zahteve, ako bo dovolj čet na razpolago. Ko je bila znan dogovor, so prišle soproge starih državljanov v trumah k palači. Jokaje so takoj odnesle, ker se je dalo odnesti, dokler je bila palača oropana vseh možnih spomenikov. Vikont Hajaši se je nasproti nekemu poročevalcu izrazil, da je njegova misija s klepom pogodbe končana. Rekel je nadalje, da naj se Kitajska zgladuje ne osodi Koreje ter naj drži v redu svoje gospodarstvo, ker bi si utegnil kak močan narod vzeti za izgled dogodka v Seulu.

Japonska eskadra na Španskem.

MADRID 26. Japonska eskadra dospe dne 5. avgusta v San Sebastian.

Umobolen razparal otrokom trebuh.

BEROLIN 26. Neki neznan mož je danes popoldne v dveh različnih ulicah dvema otrokoma razparal trebuh. En otrok je že na rešilni postaji umrl. Prišla so iz drugih

policijskih okrajev poročila še o treh drugih slučajih. Morilec, katerega še niso ujeli, je kakor se zdi, umobolen.

Francoski častniki v Berlinu in na Dunaju.

BEROLIN 26. Danes odpotuje na Dunaj komisija francoskih častnikov, ki se je mudila tukaj tri tedne. Častnikom je na čelu podpolkovnik Barras. Namen njihovega potovanja je, da se spopolnijo v nemškem jeziku.

Iz Perzije.

TEHERAN 26. (Kabel. družba) Včerajnja obletnica parlamenta se je sijajno vršila ob udeležbi vseh ministrov in diplomatičnega zbora. Šah ni mogel radi boleznici priti na slavnost.

Amerika utrjuje Filipine.

LONDON 26. „Daily Chronicle“ poroča iz Washingtona: Oddelek vojne mornarice je ukazal, da naj se utrdbi na Filipinah pri Manili in v zatonu Subi izvršijo čim prej. Oddelek je sklenil potrošiti 1 milijon in pol dolarjev na leto za utrdbi, za postaje za premog in nameščenje reflektorjev. Ves materijal za

Tako dijagnozo o bolezni Avstrije je podal tudi poslanec in socialistični voditelj g. Valentin Pittoni. Pokazal je, da pozna bolezni, da je spoznal potrebo, da modri državni enkrat opuste stari, nemoderni, ne-modri, ker vsaki vseh že a priori izključujoči zistem zdravljenja, s katerim se bolniku podaljšuje — hiranje moči in propadanje organizma. Da da: kdor hoče rešiti avstrijsko krizo, mora rešiti narodni problem. A ta problem mora rešiti le razumno, pravično in brez vseh predsodkov izvedeni princip narodne avtonomije. To je naglašal tudi Pittoni in je s tem pribil resnico, ki jo more danes odklanjati jedino le še kakov fanatični nacionalni egoist, zbesnel v narodnostni megalomaniji, ali pa kakov bornirani, v predsodkih okosteneli birokrat, ki meni, da so narodi Avstrije le za to tu, da tvorijo njegovo — fikcijo: neko centralistično uniformirano državo, in ki ne more umeti resnične naloge te poslednje, ki je v tem, da država služi narodom kakor tvorba, ki zagotavlja vse varstvo njihovi narodni individualnosti in jim daja pogoje za miren razvoj in napredek.

Z gospodom Pittonijem bi bili torej enkrat ob življenjsko-pomembnem vprašanju v popolnem soglasju, ako... da, tu prihaja zopet tisti usodni „ako“! Ako bi namreč ne morali gledati dan na dan, kako naša italijanska socialna demokracija ne postopav duhulapih in pravih nauk, kijih je v parlamentu na Dunaju propovedoval nje vodja. Stvar stoji torej, da soglašamo s tem, kar je gospod Pittoni govoril v parlamentu o narodnem problemu, da pa dela njegove stranke nikakor ne harmonirajo z besedami Valentina Pittonija... O tem nekoliko prihodnjč.

Prestop berolinskih Poljakov iz latinsko-katoliškega na armensko-katoliški obred.

„Kurjer Varšavski“ poroča iz Berlina: Štirideset tisoč berolinskih Poljakov je sklenilo iz narodnih vzrokov ustanovi posebno cerkveno občino. Obrnili so se do papeža, da smejo prestopiti iz rimsko katoliškega na armensko-katoliški obred.

Spor med Ogrsko in Hrvatsko.

„Pester Lloyd“ in „Fuggetten Magyarorszag“ sta silnim ogorčenjem priobčila dva slučaja bojkotiranja ogrskih trgovskih predmetov od strani hrvatskih trgovcev.

Nova korejsko-japonska pogodba.

Kakor javljajo iz Tokija je nova korejsko-japonska pogodba sestavljena iz nastopnih točk: 1. Korejska uprava je pod varnim ravnanjem japonskega generalnega rezidenta. 2. Razglasi vseh zakonov in odredb in izvajanje važnih državnih poslov sta podrejena odobrenju generalnega rezidenta. 3. Istotako mora isti odobriti imenovanje vseh odgovornih dostojanstvenikov; 4. Službe pri korejski vladi bodo zamogle dobiti le one osebe, ki jih je priporočil generalni rezident. 5. Upravni in sodnijski posli se bodo strogo razločevali. 6. Inozemci se bodo smeli vsprejemati v službo samo odobrenjem generalnega rezidenta. 7. Razveljavlja se člen 1. pogodbe od 24. avgusta 1904 glede ustanovitve finančnega nadzorstva.

Z novo pogodbo so odpravljali japonski svetovalci pri korejski vladi. Finančno nadzorstvo, ki je je sedaj vršil Japonec Magata, prevzame korejski uradnik. Isto tako so odpravljena tudi mesta japonskih nadzornikov pri sodni upravi, za katero so nedavno došli iz Japonske sodni svetniki iz vseh pokrajin. Japonska si pa hoče zavarovati nadzorstvo in vodstvo nad korejsko armado; zato se sodi, da bo poveljnikom korejske vojske imenovan general Hasega.

Sestanek carja Nikolaja in cesarja Viljema.

Iz Petrograda javljajo, da je car odločil svoje potovanje v finske vode. Sklenil je pa dne 3. avgusta odpotovati v nemško vodovje, kjer se 5. ali 6. avgusta sestane s cesarjem Viljemom v Gdanskem.

Svetovni kongres svobodomislecev v Pragi.

Iz Prage nam pišejo: Letošnjo jesen imeli so se sestati v Budimpešti svobodomisleci iz vsega sveta. Ker pa ti svobodomisleci umevajo pravo svobodo, so z ozirom na dejstvo, da Mažari uprav po ne-ronski postopajo se Slovaki, izrekli proti kongresu v Budimpešti, rekoč da jim ni možno vršiti kongresa v deželi, kjer je svoboda kruto zatirana, ter so za mesto svetovnega kongresa odločili Prago. Zveza svobodomislecev ima svoj sedež v Bruselju in od tam so že prišli zastopniki v Prago, da uredijo vse primerno za kongres, ki se bo vršil dne 9., 10., 11. in 12. septembra 1907 v Pragi v veliki dvorani na Žofinskem otoku. Vsa velika svetovna mesta kakor: Paris, Bruselj, London, Manchester, Oxford, Lyon, New York, itd. odpoblijo na kongres svoje posebne odposlance; poleg tega bodo pa tudi zastopane slavne svetovne univerze po svojih profesorjih. Posebno francoski in angleški listi se obširno razpisujejo o kongresu v Pragi. Na kongres pridejo tudi glasoviti pisatelji in učenjaki kakor: Gorkij, Lombroso, Mantegazza, Haackel, D'Annunzio, Rossegger, itd. S tem Praga zopet mnogo

pridobi na svojem pomenu, ker se snidejo v njej glasoviti možje iz vsega sveta.

Hudo so se začele stvari sukati za Mađjare. Lepi časi sleparjenja vse Evrope so definitivno minuli, kar morejo izpredvideti Mađjari že po moralnih pljuskah — kakoršnja je tudi gori omenjeni sklep —, ki jih dobivajo sedaj dan na dan od vseh strani pred forumom vse Evrope.

Drobne politične vesti.

A ferra Nasi. Kakor poročajo iz Rima, prične kazenska razprava proti Nasiju dne 2. oziroma 3. novembra t. l.

V Messini so bile zopet velike demonstracije za Nasija. Prišlo je do spopada med demonstranti in policijo ter je bilo več oseb ranjenih.

Volilna pravica za ženske na Švedskem. „Voss. Zeitung“ poroča iz Stokholma, da se tudi na Švedskem uvede volilna pravica za ženske, kakor je uvedena že na Finskem in sklenjena tudi na Norveškem.

Grško-romunski spor se bliža koncu. Iz Bukarešte javljajo: Dne 2. avgusta se v Karlovi varih sestane romunski ministrijski predsednik Sturdza in grški minister vnanjih stvari, da pripravita definitivno poravnavo grško-romunskega spora.

Japonska eskadra obišče tudi španska pristanišča, in sicer se bo, kakor javljajo iz Madrida, oficijelni vsprejem vršil v San Sebastianu; od tamkaj se eskadra poda v Bilbao in Vigo.

Dnevne vesti.

Novi učni načrti za meščanske šole.

Kakor je izvedel „Koresp. biro“, je naučno ministerstvo izdalo učne načrte za deške in dekliške meščanske šole. Ti načrti imajo namen, da pouk na meščanskih šolah prilagodi razmeram časa ter da podaja moderno podlago za delovanje teh zavodov, važnih za obrtno in poljedelsko prebivalstvo. V načrtih za dekliške šole se gleda tudi na zahteve z ozirom na potrebe ženskega poklica. Novi načrt stopi v veljavo s početkom šolskega leta 1908-09.

Razpis štipendijev za učence c. kr. višje šole za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu. Početkom šolskega 1907-08 se oddajo na c. kr. viši šoli za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu tri stipendije c. kr. ministerstva za poljedelstvo v letnem znesku po 500 kron. Prosilci naj pošljejo svoje prošnje ravnateljstvu omenjene šole do 20. septembra 1907. Kdor hoče biti vsprejet v prvi razred, kakor redni učenec mora dokazati, da je z dobrim uspehom dovršil IV. razred gimnazije ali realke oziroma meščansko šolo; da je 16 let star, oziroma, da je v 16. letu; prosilec mora imeti dovoljenje očetovo oziroma varuhovo, ki se obvezuje tudi glede stroškov prehranitve za čas študij ter stroškov pouka; nadalje morajo prosilci napraviti vsprejemni izpit, ter v toliko poznati nemški jezik v besedi in pismu, v kolikor je potrebno, da zamorejo slediti pouku. — Vsprejemni izpiti za šolsko leto 1907-1908 se bodo vršili od 12. do 14. sept. t. l. Vsprejemni učencev bo dne 16. sept. t. l.

Za slovenske srednje šole in vseučilišče. Pevsko društvo „Slovan“ v Podriču je odposlalo zbornici poslancev nastopno petico:

Visoka zbornica!

Slovenski narod, ki je v kratkem času svojega narodnega zavedanja dokazal, da je zmožen za življenje, je edini v Avstriji, ki nima šolstva v svojem jeziku, niti ljudskega povesdi, tem manje pa srednjega in visokega.

Prvi ljudski parlament, ki se nahaja te dni v svojem zasedanju, naj bo glasnik in propovednik kulturnega razvoja vseh avstrijskih narodov, torej tudi slovenskega; naj da državi trden temelj s tem, da omogoči narodom svobodno kulturno življenje.

Podpisano društvo pozivlja visoko zbornico, da ugodi sledečim slovenskim šolskim zahtevam:

Nemudoma naj se uvede na šolah vseh otrok, izlasti na srednjih šolah, po vsem slovenskem ozemlju slovenski učni jezik. Obenem naj se potom zakonodajce zajamči ustanovitev slovenskega vseučilišča ter se naj izvrše vse za to potrebne priprave.

Imenovanje v poštni stroki. Poštni vežbenik Tranquillo Mazzolini v Trstu je imenovan poštним asistentom.

Kako se postopa z našimi delavci v Lloydovem arzenalu! K tozaderni notici, priobčeni pred par dnevi v našem listu, smo prejeli: Izvolite priobčiti ta-le mal popravek: Dogodek, opisan v izdanku od 25. julija, se ni vršil v arzenalu, ampak v skladišču Lloyda v svobodni luki.

Slovenskim trgovcem. Iz trgovskih krogov nam pišejo:

Mi tržaški trgovci in obrtniki moramo nekoliko več storiti za naše „Trgovsko-izobraževalno društvo“, nego smo storili do sedaj. Mnogi slovenski trgovci in trgovski pomočniki se niti ne menijo za to naše ogašiče, a je tudi takih, ki iz malenkostnih osebnih vzrokov delujejo z vsemi močmi celo na škodo tej naši ustanovi!

Tudi naša „Trgovsko-obrtna zadruga“ pogreša sodelovanja mnogih slovenskih trgovcev. Tudi ta, s tako plemenitimi nameni ustanovljen denarni zavod mora imeti „prijateljev“, ki mu vrhu tega, da se ga izogibljejo, mečejo tudi polena na pot!

In vendar je v „Trgovsko-obrtni zadrugi“ zastopan cvet naših trgovcev, katerim bi morali slediti tudi vsi oni, ki se do danes služijo pri tujih denarnih zavodih. Saj ti ljudje nimajo vzroka, da se ne bi posluževali svoje zadruge! Kar dobivajo drugodi, imajo tudi v svoji zadr

lovanje. Pridobil si je poleg starih še par novih moči, ki so vse že dobro izvežbane in ki so že svirale ali v vojaškem ali civilnem orkestru; tako, da je nade, da bo ta orkester mogel zadoščati vsaki zahtevi. Da se „Čitalniški orkester“ predstavi sl. občinstvu in društvu, priredi dne 11. avgusta t. l. na vrtu „Kons. društva“ pri sv. Jakobu se sodelovanjem popolnega pevskega zbora „Čitalnice“ svoj prvi vrtni koncert. Več pravosti.

Tržaški Sokol ima danes zvečer ob 9. uri v društveni telovadnici svoj redni občni zbor. Odbor prosi, da se vsi bratje Sokoli gotovo vdeležijo tega občnega zbora. Bratje Sokoli dobro došli!

Tamburaški odsek „Kola“ vabi vse gg. tamburaše in tamburašice, da pridejo jutri točno ob 1. in pol uri popoldne v društvene prostore, ul. S. Francesco št. 2. I. nadst.

Darovi.

Ciril-Metodijev dar možki podružnici sta poslala g. Gregor Zidar, trgovec v Rocolu 10 K in Rajko Logar v Obrovu 4 K.

Za družbo sv. Cir. in Met. nabralo je nekaj Strekljevih volilcev iz Koprive ob godu slov. blagovestnikov kron 650. — Povodom izleta društva „Kolo“ v Črnikal, nabralo se je na predlog gosp. Fr. Kravosa v isti namen krona 4. — Gosp. Špalavir J. iz Škedenja poslal tudi v isti namen 2 kroni 6 stot. Denar hrani upravnitvo.

K ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija so pristopile kakor nove udinje po posredovanju gospe Maše Grom, g. a Terza Levičar, g. a Jerica Mrhar in gospica Mlena Negode.

Vesti iz Goriške.

Spremembe na goriškem okrajnem glavarstvu. Govori se, da prevzame okrajni glavar grof Henrik Attems referat za nauk in bogočastje na tržaškem namestništvu mesto grofa Marenzija, ki je šel v pokoj. Okrajnim glavarjem pa postane sedanji okrajni glavar v Judenburgu, grof Meran.

Koprivska veselica. — „Ali bo kaj, ali ne bo nič?“, je povpraševal nekdo, ko je videl, da se že pelje v deželo sv. Elija in ne bo našel vsega pripravljenega. To, menim, najbolj označuje samozavest, s katero so šli prireditelji na delo. Če prav pravijo, da naglica ni pridna — zdaj po veselici smemo to povedati — je bilo vendar prirejeno vse v največji naglici. Ej, naglica je že pridna, če so ljudje pridni. Gromovnik Elija je praznoval svoj god na nebu že v soboto in tako ni naš praznik z njegovim čisto nič kolidiral. Lepi dan je privabil v našo sredo toliko ljudi, kolikor se jih vidi pri nas malokdaj.

Po prisrčnem bratskem vsprejemu društva „Kolo“, ki je prišlo sodelovat z zelo posebno vrnemo in navdušenjem, kakor vselej, ko se gre za našo narodno probujbo, smo se razvrstili v lep sprevod, pri katerem je vsakdo lahko že po nastopu slutil, da bo ta dan dan duševnega užitka. „Kolo“ si je osvojilo srca občinstva, kakor si jih osvaja povsod in domače pevke in pevci pod vodstvom g. Cirila Valentiča imajo tudi lahko sladko zavest, da so častno rešili svojo nalogo. Glasovi milega petja še odmevajo v naših ušesih in srcih, in duh, ki nas je z njim prešinil, bo gotovo še dlje časa živel med nami.

Veselica „z nogami“ je bila sploh živahna in teranček v novourejeni in za ta dan krasno prirejeni gostilni g. ce Ivanke Zega, kakor tudi pri g. Boletu je poleg druge postrežbe razigral srca in veselice je dospela spet na svoj osnovni ton: začela je s petjem in končala s petjem.

Moralnemu vspehu bi odgovarjal gmotni vspeh, ko ne bi bila v naglici prirejena veselica zahtevala tolikih stroškov. Ideja, ki nas je vodila na delo, se ne uresniči popolnoma. Javna ljudska knjižnica se sicer ustanovi, toda za zdaj, žal, le z jako skromnimi sredstvi. Ne vem, kdo je bil kriv — morda reklame — veselice se je vdeležil tudi vrag, in sicer v obliki malega domačega razpora. No, hudega ni napravil nič. Zato smo bili toliko bolj veseli Tržačanov in njih petja, znamenja edinstva in soglasja.

Ob Adriji buditelji,
bodite nam učitelji!

Vesti iz Kranjske.

Krvavi pretepi na vseh koncih in krajih. Dogodki minole nedelje potrjujejo v polnem obsegu naše poročilo o ubojstvu v Meniški Vasi. Iz razlogov, navedenih v tem poročilu so se vršili minolo nedeljo zopet na več krajih novomeškega okrožja krvavi surovi pretepi. Kolikor doslej znano, leže točasno že trije ranjenci v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji. Eden je dobil z nožem v trebuh, drugi v ledja, tretji posebno težko poškodbo na roko. Pretepi so se vršili v okolici Straže, Dolže in Zatične. Neki, že opetovano kaznovani pohotnež iz Mokronoškega okraja pa je skušal na drzen, surov način več kmetijskih žensk (nekatero kar na cesti) siloma onečastiti. — Značilno je, da se v zadnjem času vedno bolj množe slični slučaji. Kdo je kriv? V prvi vrsti alkohol, potem slaba vzgoja in pomanjkanje izobraževalnih društev.

Dva beguna. Potom novomeškega okrožnega sodišča se zasledujeta dva navihana beguna. Prvi je nam že znani Kresnik

ki je z okrađeno hranilno knjižico dvignil delni znesek 200 K, ter nato izginil neznano. kam.

Natančnejše poizvedbe so dognale, da je Kresnik vojaškim in civilnim oblastim predobro znana oseba. Zasledujejo ga tudi že od preje kakor vojaškega beguna. Z njim so imeli že opraviti v Konjicah, baje tudi v Mariboru in v Celju. Ima pa več imen. Tako: Kresnik, Cenica, Vecenica, in Bog [zna še kaka imena.

Drugi begun je neki Rokoše, bivajoči v Irče Vasi okol. Novomesto. Imel bi nastopiti svojo 8 mesečno kazen zaradi krvavega napada na državnem mostu. Sedaj pa je izginil brez sledu. Domneva se, da se potika najbrže v hrvaških šumah, Doma pa ima gladno vrbogo ženo in kopicu sestranih otrok. Rokoše je veliki šibke rasti, bolj bledega drobnega lica, nekoliko izključenega života.

Zaradi nesrečne ljubezni — tat. O zvitim tatinskem ptičku Ščinkovcu, o katerem smo v torek podrobneje poročali, kako ga je jež izdal, dohajajo čim dalje bolj zanimive zgodbe na dan, ki spričujejo, da je bil ta ptiček že zdavno zrel za kletko. Znan je tudi po spodnjem Štajerskem, kjer (v Celju) je bil že zaprt radi goljufije. Najlepše, to se pravi najdrznejši čin njegove prebrisani pa je storil s tem, da jo je znal popihati izpred kontrole ljubljanske policije, ki ga je zasledovala, oziroma ga še zasleduje zaradi več njegovih posebnih „vrlin“. Iz Ljubljane zasledovan pa se je drznil v Novem mestu nastopiti službo in to službo započeti z drznimi tatvinami v hiši in zunaj hiše svojega mojstra, a ko so ga prijeli uteči kakor brzonoza poskočna vervečka kar čez strehe dveh hiš, potikati in znati se skrivati po mestu, med tem ko ga že išče oko pravice. Poskus bega, ko so ga kakor „študenta“ v ptičjo, to in še vse drugo, kar šele pride na dan, opravičuje naše prvotno mnenje, da mora imeti ta Ščinkovec, kakor je še gol ptiček po dnevih svojega življenja, res že mnogo kosmatin na svoji ščinkovski vesti.

Vesti iz Koroške.

Prepovedan shod in veselica. — V Šmarjeti v Rožu je bil dne 21. t. m. napovedan od slov. akad. fer. društva „Gorotan“ izobraževalen shod z veselico in igro „Zamujeni vlak“. Ob tej priliki se je imela otvoriti po zaslugi kranjskih abiturientov javna ljudska knjižnica, ki bi bila velikega pomena za to občino postavši iz prejšnje nemčurske postojanke prava slovenska trdnjava. Ali ravno to je hudo zbadlo nasprotnike in med te se more upravičeno šteti tudi c. kr. vlada. Docim je prej še samo pasivno skozi prste gledala našim zagrozenim in podivjanim nemčurjem, ko so z najkrajnejšimi nasilstvi razbijali slovenske shode, se je sedaj, ko so opesale sile nasprotnikov, pokazala v polni negoti in je s hudobno-zlobno šikano prepredila napovedan izobraževalni shod. Ravno dan pred shodom je dobil namreč občinski zastop v Šmarjeti prepoved od okrajnega glavarstva v Celovcu in sicer baje radi — skratice. Vsa hudobija tega manevra je najbolj razvidna iz tega, da je že v nedeljo prej bil dovoljen v isti občini javen ples in da se je dan po napovedanem shodu ob 9. uri zjutraj otvorila ljudska šola. Kakor da bi ne bila mogla vsegamočno c. kr. vlada ukazati, da epidemija ne sme nehati v nedeljo, ampak še-le v ponedeljek ravno ob 9. zjutraj!! Tudi najprostejši ljudje so radi tega postopanja mačehuške vlade dajali ostrimi in glasnimi besedami duška svoji jezi in svetu objubljali, da se s tem večjo ljubeznijo oklenejo ljudske knjižnice, ki se je navzlic tem intrigam čisto na tihem otvorila. Merodajni faktorji in slovenska javnost pa imajo o koroških razmerah zopet en izgled, ki ga treba na primernem mestu postaviti v pravo luč.

Zanimiva razprava v Borovljah. — Dne 21. t. m. se je vršila pred tukajšnjo sodnijo obravnava valed tožbe učiteljskega Gracherja zoper strokovnega učitelja Streina radi žaljenja časti. Slovenski učiteljski Gracher se namreč ni bal pokazati v Borovljah s slov. trakom. To je imenovanega strokovnega učitelja tako razburilo, da je kakor pobesnel skočil na slov. mladeniča, mu raztrgal trak, mu prisolil dve gorki zaušnici in hrulil nad njim prav olikano po tevtonsko. Strein se je pred sodnijo branil, kakor da bi bilo njegovo dejanje čisto samo ob sebi umevno, kakor da bi od c. kr. vlade nastavljen strokovni učitelj slovenskih učencev sploh drugače ravnati ne mogel in ne smel. In v resnici bi bil malodane prepričan sodnika o svojih trditvah. Kajti dobil je kazni vsega skupaj 20 kron, v slučaju neiztirjatve 2 dni zapore. Ne komentiramo tega suhega ali resničnega fakta prav nič, pozivljamo pa slov. poslance, da naj že enkrat prav resno vprašajo vlado, ali naj imajo biti njeni učitelji pobesneli eksekutivni organi nemškega šovinizma, ali pa ljubitelji slovenske dece.

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počakaj & žigi

HOTEL BALKAN

cerkve sv. Roka na Brezju pri Mozirju. (Zapisal Fr. Prapotnik); Vrabec in papiga. (Basen. Iz nemščine Ivo z Brega). — Po učne črtice. Nekoliko o zimskem spanju naših živali. (G. K.). Pregovori, izreki in pametnice. — Razne stvari. Kratkočasnice. — Glasba: Zarja. (Troglasna pesem; besede spisal Oton Zupancič; uglašil A. K.). — Zmešana štrana ali kitica zastavic, rebusov, demantov in raznih drugih zabavnih nalog. Skakalnica. (Sestavljen Ivo z Brega.) Razveza zmešane štrane v 12. zvezku „Zabavne knjižnice“. — Konečno ima ta zvezek „Ocenjo zabavnih knjižnic za slovensko mladino“, ki jo je prinesel koroški „Mir“ v svoji 3. številki za leto 1905 in ki je zelo laskava. — Smelo rečem, da je tudi ta zvezek (13.) imenitnega pomena za šolsko mladino, kajti nudi jej različne pesmi, povesti, legende, basni, pravljice in druge poučne spise ter daje duševnega posla v reševanju zabavnih nalog. — Hvalevredna je tudi uglašena pesem. Otroci, ki so se take pesmice naučili peti v šoli, jih kaj radi prepevajo na paši in pri igri. Z velikim veseljem in nasladi pojejo tako pesem, ki je jako prikladna šolski mladini. Poleg tega se uče otroci iz tega zvezka na pamet izreke, pregovore in pametnice. Učiteljstvo porablja lahko tudi na pouku v šoli vsa to snov. Ne dvomim, da se „Zabavna knjižnica“ naši mladini kmalu omili in da ne bo nobene šolske knjižnice, ki bi ne bila naročena na to. Zavednega slovenskega učitelstva dolžnost je, da širi med mladino take in enake knjižnice. Naj bi nam marljivi g. pisatelj Anton Kosi izdal še več takih zvezkov, za kar mu bo naš narod gotovo hvaležen!

Anton Leban — Komen

Razne vesti.

Ženske proti draginji mesa. V sled velike draginje mesa v Filadelfiji je več tisoč žensk napadlo mesnice. Česar niso mogle odnesti, so polile s petroljem in uničile vse zapiske mesarjev o dolžnikih. Policijo so ženske bombardirale s kamenjem. Prišlo je do boja, v katerem je bilo mnogo žensk in otrok ranjenih.

Brada v avstrijski zbornici. Neki statistik objavlja sledečo nenavadno študijo: Avstrijske poslance splošne volilne pravice se je že na vse mogoče strani sortiralo in klasificiralo, po stranki in jeziku, po stanu in dostojanstvu, a eno se je pozabljalo doslej, kar je prav za prav še le ponos moža: brada. V tem pogledu pa se stvar s prisljnim nazivom naše zbornice, da je demokratična, nikakor ne vjemata. Pristna demokratska brada je zastopana samo v devetih eksemplarjih, drugih 44 polnih brad se že predstavlja v elegantno obstriženi obliki, ki nima nič demokratskega na sebi. Osnovna poteza nove poslanske zbornice, takorekoč „v oči bodoči“ znak v njeni fiziognomiji, so brki. Štejejo 267 zastopnikov, torej za osem več nego absolutna večina. — Proti tej kompaktni večini se ne more držati nobena druga bradna oblika, brki so brada parlamenta! — Seveda v vseh variantah, od komaj vidnega „mahu“ dr. Winterja do orjaških muštac bivšega predsednika dr. pl. Fuchsa. Brki vladajo na vseh klopih, na skrajni desnici in levi, kakor v centru, med Nemci kakor med Čehi. Brkom najbližja, a po številu in pomenu seveda daleč zadaj, je gruča 79 modernih francoskih brad (špicbart). Za njimi se vrsti 59 gladkoobritih odnosno golobradcev, 47 takozvanih laških brad in 44 že omenjenih polnih brad. Kakor čisto majhne frakcije se predstavlja četvero kavalirskih brad, četrto à la Fallières in ena cesarska brada, namreč šlezjskega poslanca viteza Demela.

Od brade je samo majhen korak k lasem. Tukaj bodi samo konstatirano že znano dejstvo, da prekaša nova zbornica po obliki las vse prejšnje zbornice. Številke dokazujejo. V celi hiši je samo 81 plešavih med temi je 42 Nemcev, 16 Čehov, 9 Poljakov, 5 Malorusov, 2 Rumence, 2 Slovence, 2 Laha in 3 divjaki. Zares, so tudi „divjaki“, ki nimajo nobenih las več na glavi!

Mlad zakonski par. V Knoxville (Severna Amerika) je sodnik Browne poročil 14 letnega dečka W. Richarda s 14 letno deklico Elio Brock. To je najmlajši zakonski par v Ameriki. V začetku ju niso hoteli poročiti, no, ženin je prinesel dovoljenje podpisano od njegove matere in dekletovega očeta, nakar jih je sodnik poročil. Mladi zakonski par se je nastanil pri nevestinih roditeljih.

Slovanske narodnosti v Pruski. Po najnovejših statističnih podatkih je v Pruski skupno 3.812.871 Slovanov, in sicer: 63.143 Lužičkih Srbov, 103.383 Čehov in 3.646.448 Poljakov. Po različnih mestih je pa nekoliko tisoč drugih Slovanov, kakor Rusov, Slovencev in Hrvatov. V Pruski je torej deseti del vsega prebivalstva slovanske narodnosti.

Marljivi poslanci. Francoski poslanci ne zaostajajo za svojimi kolegi v pogostem nepohajanju parlamentarnih sej. Tako poroča „Matin“, da je bilo v popoldanski seji zbornice dne 4. t. m. navzočih 72 poslancev. „Rappel“ opazuje k temu sarkastično: „Matin“ je izbral za svoje konstatacije popoldan. Mi ne moremo drugega, nego da se čudimo njegovi velikodušnosti: da si je ogledal

predpoludansko sejo, ne bi našel bržkone niti 40 poslancev. A zbornica šteje 584 členov.

Slovenci! Podpirajmo „Dijaško podporno društvo“ v Trstu

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; manjšotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Aparat za acetilene je na prodaj z lampadari. Leban ulica Giulia št. 29.

Ženitna ponudba. Samostojen trgovec v dobrem gmotnem položaju, želi seznaniti se z gospodično, ki naj bi imela nekoliko dote. Ponudbe, če mogoče se slito, „Inseratnemu oddelku Edinosti“ pod „Trgovce“.

Iščem pošteno dekle ali udovo brez otrok za gospodinjstvo v starosti 40–50 let, dobrega srca za otroke in štedljiva. Pisati je pod „ŠTEDLJIVA št. 10“, Postrestante, Centrale, z dokaznico. 859

Javni ples v sv. Križu pri Trstu pri edijo mladeničev v nedeljo 28. t. m. na dvorišču restavracije Stolla. 861

Brivnica več let obstoječa v slovenskem trgu s sedežem c. kr. uradov, dobro ideoča brez konkurence se zaradi božni prodaje. Naslov pove „Inseratni oddelku Edinosti“. 860

Učiteljica ljubeča otroke, želi se baviti z deco odlične dražine, podučevaje slovensko, italijansko in nemščino. Sprejela bi tudi službo v kakšni pisarni ali uradu. Ponudbe je pisati takoj pod „SPOSOBNOST“ na „Inseratni oddelku Edinosti“. 858

Išče se poštenega dečka ali mladeniča za žganjarijo. Naslov pove „Inseratni oddelku Edinosti“. 836

F. Ščuka prodaja kuhinjsko opremo: omare, mize itd. iz prve roke. Trst, ulica Ferriera št. 25.

Mladenič za banko, se sprejme. Predstaviti se je: Piazza del Ponterosso 3. (855)

Javni ples priredijo mladeniči v Avberu v nedeljo 28. t. m. v krčmi gosp. Maksa Ukmarja, kjer se toči takozvani kraški refošk. Svitala bo godba iz sv. Križa pri Trstu. 842

Mož trintridesetih let, ki je učil gimnazijo, kadetno, poljedelsko, vinarsko, sadjarsko in trgovsko šolo, veče več ali manj slovensčine, srbo-hrvaščine, nemščine, italijansčine, francoščine in ruščine; šest let odvetniški uradnik, išče posla. — Naslov: A. Trobec, Sv. Ivan — Trst. 762

Mladeniči v Nabrežini priredijo ples s koncertom v nedeljo dne 28. julija pri g. J. Gruden. Post ežba točna; toči se domače vino in izvrstni teran. 853

V pekarni s prodajo sladčie in likerjev

M. Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Korzo) s podružnico v ulici Giuseppe Caprin št. 9 (ex ulica Erta)

najde se veliko izbero sladčie in vsak dan svežih
hlajenih biškotov. Prepečenci (biškoti) za ladije,
kakor tudi sveži kruh 4-krat na dan.

Velika zaloga tu- inozemskih vin in likerjev. — Telefon 1464.

Prvo primorsko podjetje za
prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST

Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 847

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih
patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH

Točna postrežba in nizke cene.

Čutim se dolžnega, da opozorim svoje cenjene odjemalce, posebno okoličane, da sem naročil

veliko izbero izgotovljenih oblek

in zamorem vsled tega prodajati obleke

po jako nizkih cenah.

Prodaja se je pričela v soboto dne 11. maja t. l.

Vittorio Piscur, Trst, ulica Arcata št. 1.

ARISTIDE G